

Απελευθερώστε τη Δύναμη των Προτεραιοτήτων

Πρακτικές οδηγίες για να βοηθήσουν τα διεθνή σας έργα να ενσωματώσουν τις προτεραιότητες των προγραμμάτων Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης

Είστε έτοιμοι να εξερευνήσετε πλήρως τις δυνατότητες των προγραμμάτων Erasmus+ και του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης;

Θέλετε να μάθετε πώς να ενσωματώσετε καλύτερα τις **οριζόντιες προτεραιότητες** των προγραμμάτων στις δραστηριότητές σας;

Ό,τι ακολουθεί εδώ, έχει στόχο να σας βοηθήσει να κατανοήσετε πώς μπορούν να εφαρμοστούν οι τέσσερις βασικές προτεραιότητες στην ιδέα του έργου σας, ανεξάρτητα από τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείστε.

 Να θυμάστε! Κάθε έργο είναι μοναδικό και βασίζεται στις συγκεκριμένες ανάγκες των συμμετεχόντων και των οργανισμών που εμπλέκονται. Ο τρόπος υλοποίησης των προτεραιοτήτων θα διαφέρει από έργο σε έργο.

Ο οδηγός αυτός είναι διαρθρωμένος διαφορετικά για κάθε προτεραιότητα – δείτε ποιο στυλ λειτουργεί καλύτερα για εσάς!

Τι είναι τα Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης;

- Το **Erasmus+** είναι το πρόγραμμα της ΕΕ που υποστηρίζει την **εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό** στην Ευρώπη (και πέρα από αυτή), προσφέροντας ευκαιρίες κινητικότητας και συνεργασίας.
  - Το **Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης** δίνει τη δυνατότητα στους νέους να συμμετέχουν σε **εθελοντικές και αλληλέγγυες δράσεις** που ωφελούν τις κοινότητες.
-

Οι τέσσερις οριζόντιες προτεραιότητες των προγραμμάτων:

1. **Συμπερίληψη και Πολιτισμική Πολυμορφία**
2. **Περιβάλλον & Καταπολέμηση της Κλιματικής Αλλαγής**
3. **Ψηφιακός Μετασχηματισμός**
4. **Συμμετοχή στη Δημοκρατική Ζωή**

 Τι σημαίνουν όμως αυτές οι προτεραιότητες για το δικό σας έργο και γιατί είναι σημαντικές;

Συμπερίληψη & Πολιτισμική Πολυμορφία

Τα προγράμματα Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης στοχεύουν να διασφαλίσουν ότι **όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως των διαφορών τους**, μπορούν να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρονται.

Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, τα προγράμματα προσφέρουν μηχανισμούς και πόρους που βοηθούν τους ανθρώπους να **ξεπεράσουν εμπόδια** που μπορεί να τους εμποδίζουν από τη συμμετοχή σε δραστηριότητες.

Αυτά τα εμπόδια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- προβλήματα υγείας
- κοινωνικές ή πολιτισμικές προκλήσεις
- οικονομικά ή γεωγραφικά εμπόδια
- εκπαιδευτικά μειονεκτήματα
- διακρίσεις ή οποιαδήποτε άλλη μορφή αποκλεισμού

Οι ευρωπαϊκές δράσεις πρέπει:

- ✓ Να είναι **συμπεριληπτικές**
- ✓ Να είναι **προσβάσιμες**
- ✓ Να **αγκαλιάζουν τη διαφορετικότητα** σε όλες τις μορφές της

Πρέπει να προσεγγίζουν διαφορετικούς ανθρώπους και να αναγνωρίζουν τη **διαφορετική καταγωγή των συμμετεχόντων** ως πολύτιμη ευκαιρία μάθησης.

Είναι σημαντικό να καλλιεργείται ένα περιβάλλον **ισότητας και σεβασμού** σε όλα τα έργα.

Περιβαλλοντική Βιωσιμότητα & Καταπολέμηση της Κλιματικής Αλλαγής

Η **περιβαλλοντική υποβάθμιση** και η **κλιματική κρίση** επηρεάζουν όλους. Είναι ζωτικής σημασίας οι άνθρωποι να **κατανοήσουν αυτές τις κρίσεις** και να ενισχύσουν τόσο τις γνώσεις τους όσο και τη θέλησή τους για **δράση υπέρ ενός βιώσιμου μέλλοντος**.

Στόχος των προγραμμάτων Erasmus+ και European Solidarity Corps είναι:

- Να προάγουν τη μάθηση και τη δράση για την πράσινη μετάβαση, τόσο μέσα από τυπική όσο και άτυπη εκπαίδευση.
- Να ενθαρρύνουν περιβαλλοντικά φιλικές δραστηριότητες.
- Να προωθούν τη βιώσιμη και υπεύθυνη συμπεριφορά μεταξύ των συμμετεχόντων και των οργανισμών που συμμετέχουν.

Οι δράσεις των ευρωπαϊκών έργων πρέπει να μειώνουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και να συμβάλλουν σε έναν πράσινο μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Ψηφιακός Μετασχηματισμός στην Εκπαίδευση, την Κατάρτιση και τη Νεολαία

Ο συνεχής ψηφιακός μετασχηματισμός επηρεάζει διαρκώς τις κοινωνίες και τις οικονομίες μας. Δημιουργεί νέους τρόπους για μάθηση, εργασία, επικοινωνία, συμμετοχή και ψυχαγωγία.

Οι ψηφιακές δεξιότητες και ικανότητες είναι θεμελιώδεις για:

- Κοινωνική ένταξη
- Ενεργή συμμετοχή στα κοινά
- Απασχολησιμότητα
- Παραγωγικότητα
- Ασφάλεια
- Ανάπτυξη

Τα προγράμματα Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης συμβάλλουν στη δημιουργία πιο συνεκτικών, πράσινων και ψηφιακά κατάλληλων κοινωνιών.

Η καινοτομική ικανότητα της Ευρώπης εξαρτάται από την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων και γνώσεων, σε τομείς όπως:

- Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής
- Καθαρή ενέργεια
- Τεχνητή νοημοσύνη
- Ρομποτική
- Ανάλυση δεδομένων

Ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών και της ψηφιακής ετοιμότητας των φορέων είναι καθοριστικής σημασίας για τη βιώσιμη ανάπτυξη και συνοχή στην Ευρώπη.

Συμμετοχή στη Δημοκρατική Ζωή, Κοινές Αξίες και Ενεργός Πολιτειότητα

Η συμμετοχή στις δημοκρατικές διαδικασίες είναι θεμελιώδης για την ανάπτυξη και την εξέλιξη των κοινωνιών στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν.

Αυτό περιλαμβάνει:

- Την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων
  - Την εύρεση διαφορετικών τρόπων να **ακούμε και να απαντάμε** στις ανάγκες των ανθρώπων
  - Τη **διάλυση των εμποδίων** που αποτρέπουν τη συμμετοχή
  - Τη **διευκόλυνση της ενεργής εμπλοκής** και της συμμετοχής
-

Τα έργα στα προγράμματα Erasmus+ και European Solidarity Corps οφείλουν να:

- **Ενδυναμώνουν τους συμμετέχοντες** να ασκήσουν το δικαίωμά τους στη λήψη αποφάσεων
  - **Καλλιεργούν τις δεξιότητες που απαιτούνται** για την ενεργή πολιτειότητα
  - Χρησιμοποιούν **συμμετοχικές πρακτικές**, σχεδιάζοντας τις δράσεις **μαζί με διαφορετικούς ανθρώπους**
-

Η συμμετοχή δεν είναι μόνο **θέμα**, αλλά και **μέθοδος**. Ένα έργο μπορεί να ενσωματώνει τη συμμετοχή ως:

- **Αντικείμενο** συζήτησης ή εκπαίδευσης
  - **Διαδικασία** που εφαρμόζεται καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδιασμού και της υλοποίησης
-

Σύνδεση των Προτεραιοτήτων με το Έργο σας

Πάρτε έμπνευση από αυτά τα παραδείγματα έργων!

Αυτά τα έργα προέρχονται από διαφορετικούς τομείς και οργανισμούς και επιδιώκουν να **συνδέσουν** **πολλαπλές** **προτεραιότητες**.

- ➔ Πού εντοπίζετε καθεμία από τις προτεραιότητες στα παραδείγματα;
  - ➔ Τι μπορείτε να μάθετε από αυτά;
  - ➔ Πώς θα τα εφαρμόζατε εσείς διαφορετικά;
-

Έργο για τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης και την Υπεράσπιση Δικαιωμάτων

Μια ομάδα νέων υλοποίησε ένα διεθνές έργο για να ανταλλάξει γνώσεις και εμπειρίες γύρω από τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

- ◇ Συζήτησαν την **περιβαλλοντική επίδραση των ψηφιακών εργαλείων** που χρησιμοποιούν.
  - ◇ Προκάλεσαν τον εαυτό τους να **απέχουν από τα social media για μία ημέρα**.
  - ◇ Συνεργάστηκαν με **influencers με αναπηρίες** και συζήτησαν τον ρόλο των social media στην **υπεράσπιση δικαιωμάτων**, στην **πολιτική συμμετοχή** και στη **διάδοση χρήσιμων πληροφοριών**.
-

Έργο για τη Δημοκρατία και την Ψηφιακή Συμμετοχή

Μια πολυπολιτισμική ομάδα ενήλικων εκπαιδευομένων, με και χωρίς μαθησιακές δυσκολίες, συνεργάστηκε σε ένα έργο για τη **δημοκρατική συμμετοχή**.

- ◇ Έμαθαν διαφορετικούς τρόπους **λήψης αποφάσεων**
  - ◇ Ανακάλυψαν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν ορισμένοι
  - ◇ Χρησιμοποίησαν **συμπεριληπτικά ψηφιακά εργαλεία**
  - ◇ Εφάρμοσαν **οικολογικές πρακτικές** (π.χ. ταξίδια με τρένο, vegan φαγητό)
  - ◇ Συναντήθηκαν με **τοπικούς και εθνικούς φορείς** για να προτείνουν πιο **συμπεριληπτικά συστήματα** συμμετοχής
-

Έργο για Βιώσιμες Επιλογές σε Μαθητές Δημοτικού

Μαθητές δημοτικού – περιλαμβανομένων παιδιών με κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες – συμμετείχαν σε ένα έργο που στόχο είχε να ενισχύσει τις **φιλικές προς το περιβάλλον επιλογές στην καθημερινή ζωή**.

- ◇ Έμαθαν ποιος παίρνει αποφάσεις για την **αιεφορία**
- ◇ Εφάρμοσαν **αλλαγές στο σπίτι και στην τάξη**
- ◇ Χρησιμοποίησαν **Εικονική Πραγματικότητα (VR)** για να παίξουν ένα διαδραστικό παιχνίδι σχετικά με την **ανακύκλωση και τις βιώσιμες επιλογές**

Πρωτοβουλία για Συμπεριληπτικά Πανεπιστήμια

Πανεπιστήμια συνεργάστηκαν με ΜΚΟ για να ενισχύσουν τη **στήριξη προς την LGBTQIA+ κοινότητα**.

- ◇ Εντόπισαν τα **εμπόδια** που αντιμετωπίζουν φοιτητές και προσωπικό
- ◇ Δημιούργησαν **πιο προσβάσιμες πρακτικές**
- ◇ Επένδυσαν σε **ψηφιακά εργαλεία προσβάσιμης μάθησης**
- ◇ Πραγματοποίησαν **δράσεις συνηγορίας** για θεσμικές αλλαγές

⚽ Χρήση του Αθλητισμού για Συμμετοχική Μάθηση

Οργανώσεις «Sports+» ένωσαν ομάδες **μεταναστριών νεαρών γυναικών** με σκοπό να ενισχύσουν τις **ηγετικές τους ικανότητες** μέσω της εκπαίδευσης στην προπονητική του γυναικείου ποδοσφαίρου.

- ◇ Ο αθλητισμός χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο για **συζήτηση σχετικά με τη συμμετοχή**, ιδίως τον ρόλο των γυναικών στην κοινωνία
- ◇ Συγκέντρωσαν χρήματα για να **φυτέψουν δέντρα και θάμνους**, βελτιώνοντας έτσι τον **αθλητικό χώρο**
- ◇ Η δράση τους προβλήθηκε στα **τοπικά και κοινωνικά μέσα**
- ◇ Το έργο ενίσχυσε την **αυτοπεποίθηση** και τις **δεξιότητες ενεργού πολιτότητας** σε νεαρές γυναίκες με **κοινωνικοοικονομικά μειονεκτήματα**

Προτεραιότητες: Συμπερίληψη, Συμμετοχή, Περιβάλλον

🔗 Περιβαλλοντική Δράση για Μαθητές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης

Μαθητές από επαγγελματικά σχολεία δύο διαφορετικών χωρών συνεργάστηκαν για να εντοπίσουν **τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα** στους δήμους τους.

- ◇ Δημιούργησαν μια **εφαρμογή**, μέσω της οποίας οι χρήστες μπορούν να:
  - Τραβούν φωτογραφίες με προβλήματα (π.χ. απορρίμματα)
  - Ειδοποιούν τις τοπικές αρχές
  - Καλούν εθελοντές να βοηθήσουν
- ◇ Οι μαθητές εκπαιδεύτηκαν από **ειδικούς**, μαθαίνοντας για:
  - **Περιβαλλοντική προστασία**
  - **Ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων**
  - **Δημοτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων**

Προτεραιότητες: Περιβάλλον, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, Συμμετοχή

Ερωτήσεις για προβληματισμό:

- Πώς θα μπορούσατε να **προσαρμόσετε** αυτές τις ιδέες στο δικό σας έργο;
- Ποιες **προτεραιότητες** θα μπορούσαν να ενισχυθούν ή να συνδεθούν μεταξύ τους;

Πώς να εντάξετε περισσότερη Συμπερίληψη & Πολιτισμική Ποικιλομορφία στο έργο σας

Η **συμπερίληψη** και η **ποικιλομορφία** στα προγράμματα Erasmus+ και European Solidarity Corps προωθούν την **ισότητα και δικαιοσύνη**, εξασφαλίζοντας ότι η συμμετοχή είναι **ανοιχτή και εφικτή για όλους**, ανεξάρτητα από τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν.

Τι σημαίνει «άτομα με λιγότερες ευκαιρίες»;

Άτομα που αντιμετωπίζουν:

- Κοινωνικά ή οικονομικά εμπόδια
- Πολιτισμικές ή γλωσσικές διακρίσεις
- Μαθησιακές δυσκολίες ή αναπηρίες
- Γεωγραφική απομόνωση
- Προβλήματα υγείας ή ψυχικής υγείας
- Οποιοδήποτε άλλο εμπόδιο στη συμμετοχή

Τρεις τρόποι για να κάνετε το έργο σας πιο συμπεριληπτικό:

1. Να συμπεριλάβετε άτομα με λιγότερες ευκαιρίες σε όλες τις φάσεις του έργου, ανεξαρτήτως θεματικής → Έργο συμπερίληψης
2. Να εστιάσετε θεματικά στη συμπερίληψη και την ποικιλομορφία → Έργο για τη συμπερίληψη
3. Και τα δύο μαζί → Το ιδανικό!

 Τρόποι για να συμπεριλάβετε περισσότερους συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες:

- Συνεργαστείτε με **οργανισμούς που εργάζονται άμεσα** με αυτά τα άτομα (ειδικά σχολεία, κοινωνικές υπηρεσίες, ΜΚΟ...)
  - Διασφαλίστε ότι και οι «γενικοί» συνεργάτες σας (π.χ. πανεπιστήμια, δήμοι) **επιδιώκουν την ενεργή συμπερίληψη**
  - Εξετάστε τις πρακτικές σας και τους χώρους σας για **πιθανά εμπόδια πρόσβασης**
-

Τι να δείξετε στην αίτηση χρηματοδότησης:

- Ότι γνωρίζετε **καλά τις ομάδες-στόχους** που εκπροσωπούνται λιγότερο
  - Τη **δεξιότητα, εμπειρία και κίνητρό σας** για να δουλέψετε μαζί τους
  - Τις **ειδικές ανάγκες** των συμμετεχόντων και πώς θα τις καλύψετε
-

Υποστήριξη που μπορείτε να παρέχετε:

- **Προσωπικό υποστήριξης** (συνοδοί, μεταφραστές νοηματικής, μέντορες)
  - **Επιπλέον χρηματοδότηση** για συγκεκριμένες ανάγκες ή προπαρασκευαστικές επισκέψεις
  - **Μεθοδολογική προετοιμασία και προσαρμοσμένη παρακολούθηση** μετά τη δράση
-

Συμβουλές για Έργα με Συμπερίληψη & Ποικιλομορφία

Πριν τη δραστηριότητα

- Χρησιμοποιήστε **γλώσσα, εικόνες και κανάλια επικοινωνίας** που κατανοεί και αναγνωρίζει το κοινό-στόχος σας.
- Αναφέρετε ξεκάθαρα στα ενημερωτικά υλικά ότι **καλωσορίζετε συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες** – και πώς μπορείτε να τους υποστηρίξετε.
- Μην θέτετε **αποκλειστικά κριτήρια επιλογής** (π.χ. «μόνο οι καλύτεροι θα επιλεγούν») – στοχεύστε στη **διαφορετικότητα**.
- Προσαρμόστε τις δραστηριότητες (μεθόδους, διάρκεια, χώρους) σύμφωνα με τις **ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες** των συμμετεχόντων.
- Κάντε **αξιολόγηση κινδύνων** για πιθανά εμπόδια κατά την υλοποίηση.

- Μην κάνετε **υποθέσεις** για τις ανάγκες των συμμετεχόντων – μάθετε τις **από τους ίδιους**.
  - Διαμορφώστε την **πλατφόρμα και τα έγγραφα** του έργου για να είναι προσβάσιμα σε όλους.
  - Συλλέξτε **επείγοντες αριθμούς επικοινωνίας** (από συγγενείς/κηδεμόνες, κ.ά.).
  - Αναλύστε τις **μαθησιακές ανάγκες** των συμμετεχόντων και προσφέρετε **πολλαπλούς τρόπους συμμετοχής**.
-

Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας

- Βεβαιωθείτε ότι ο **χώρος και η διαμονή** είναι κατάλληλα για:
    - Κινητικές δυσκολίες
    - Αισθητηριακές ή γνωστικές ανάγκες
    - Ψυχική υγεία
    - Διαφορετικές ταυτότητες φύλου
    - Ειδικές διατροφικές ή πολιτισμικές ανάγκες
  - Προσφέρετε **προσαρμοσμένη υποστήριξη** σε όλες τις φάσεις (μαθήματα, διαλείμματα, διαμονή).
  - Δημιουργήστε **ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον** και διαφοροποιήστε τις μεθόδους για να καλύψετε διαφορετικά μαθησιακά στυλ.
  - Προβλέψτε **χρόνο ξεκούρασης** και παρέχετε **ήσυχο δωμάτιο** για αναστοχασμό.
  - Ορίστε ένα άτομο εμπιστοσύνης ("**trust person**") που θα είναι διαθέσιμο για όλους τους συμμετέχοντες.
  - Χρησιμοποιήστε τη **διαφορετικότητα της ομάδας ως πηγή μάθησης** και ενδυνάμωσης.
  - Υποστηρίξτε τους συμμετέχοντες να **τεκμηριώσουν τη μάθησή τους**, π.χ. μέσω **Youthpass, Europass, Learning Agreements**.
  - Ενσωματώστε **όλους τους συμμετέχοντες** στις δράσεις διάχυσης του έργου σύμφωνα με τις δυνατότητες και τα ενδιαφέροντά τους.
-

Μετά τη δραστηριότητα

Δώστε προσοχή στις **οικονομικές συνέπειες** που ενδέχεται να έχουν οι δράσεις σας για τους συμμετέχοντες (και στον ελεύθερο χρόνο).

Υποστηρίξτε τους συμμετέχοντες να κάνουν **τα επόμενα βήματά τους**, με βάση όσα έμαθαν.

Συλλέξτε και αξιοποιήστε **ανατροφοδότηση από συμμετέχοντες με λιγότερες ευκαιρίες** ώστε να κάνετε την **επόμενη δράση σας ακόμη πιο συμπεριληπτική**.
